

CLEVELANDSKA AMERIKA.
IZHAJA V TOREK IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko	\$2.00
Za Evropo	\$3.00
Za Cleveland po pošti	\$2.50

Posemnežne številke po 3 cent.

Dopisi brez podpisa in osnovnosti se ne sprejemajo

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na:

CLEVELANDSKA AMERIKA,

6119 ST. CLAIR AVE. N. E.

CLEVELAND, O.

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED TUESDAYS AND FRIDAYS.

Real 15.00. Slovenska (Kraljevska) in the City, I. levo in nad elsewhere. Ad-er-ting is on request.

TEL. CUY. PRINCETON 189

Entered as sec. 2d-class matter January 8th 1909, at the post office at Cleveland, O. under the Act of March 3, 1879.

No. 49 Fri. June 20'13 Vol VI.

TRADE & COMMERCIAL MS

Mestni čarter.

Cleveland dobi 1. julijat če volive tako hočejo, popolnoma novo mestno ustavo. S tem bo marsikaka stara stvar za vedno pokopana, in na dan pridaje nove ldeje boljšega gospodarstva. Kakor vsaka nova stvar, je tudi clevelandski mestni čarter dobil svoje nasprotnike. To pot so se oglašili kot nasprotniki republikanci od stare garde, pod načrtom bivšega župana Mc Kis sona. Začeli so kritizirati čarter, da nima sploh nobene vrednosti za mesto. Bivši župan je imenoval čarter lahkomisljeno, neopravičeno in pogubonosno skrpucalo. In drugi republikanci mu pri tem dobro pomagajo.

Tako gre z vsakim načrtom, z vsakim predlogom, z vsako novostjo. Vse dobi svoje nasprotnike. In vsaka kritika ima svoje vzroke, če jih pa nih pa najde.

Glavni vzrok, ki so ga republikanci navedli proti čarterju, je dejstvo, ker se boje, da bi po tem čarterju se lahko zlorabila moč visokih uradnikov, ter da bi dobili nekako oligarhijo, ali vladu nekaj ljudi. V resnicu je ravno narobe, ker novi čarter daje ljudem pravico odpoklicati vsakega uradnika, o katerem se ljudem zdi, da ni sposoben za svoje mesto. Resnica je, da dobi župan veliko moč, toda že večjo odgovornost, ker bo neprestano pod neposrednim nadzorstvom ljudstva. Zlorabo uradne oblasti smo pa imeli tudi pod starimi vladami, le ta razlika je bila, da po starosti posavili niste mogli župana prepoditi z njegovega mesta, kar se ga bo sedaj prav lahko, če ne bo ugajal volivcem. In republikanci so tisti ljudje, ki bi smeli najmanj govoriti proti čarterju. Kajti, kadar so bili oni na vlad, so pred volitvami delali take obljuhe, da bi Oče nebeski moral pomagati če bi hotel vse obljudljeno spolniti, a takoj po volitvah so se vsedli na županski stol in dremali na njem dve leti, pozabivši na vse dane obljuhe. Vzgled je Herman Baehr, republikanski župan pred Barkerjem. Poleg tega smo pa po starem sistemu tudi imeli ljudi, ki so kljub stari ustavi, naredili mnogo dobrega za mesto. Dobra uprava je torej odvisna od pravega moža, ki ima voljo in razum, da nekaj naredi.

Stari sistem zahteva, da se morajo voliti vsi višji uradniki naravnost po ljudstvu. Tako je prišlo v urade vse polno mož, različnih naziranj, ki se nikdar niso mogli zdjediniti z županom, da bi skupno delovali za korist mesta. Eden je družemu nagajal, in uspeh je bil — malovredno delo. Kajti vsak se je čutil neodvisnega, ljudje mu niso mogli nič, ker niso imeli pravice, da bi take odpoklicali.

In vse to bo čarter sedaj popolnoma odpravil. Volilo se bo odsedaj samo župana in zastopnika posamezne varde. Carter daje ljudstvu možnost

odpoklicati vsocega voljenega uradnika, in če mestni svet na bo hotel take postave narediti, ki jo ljudstvo želi, teda je v čarterju inciativa, ki lahko prisili mestni svet, da naredi vsako postavo, ki jo ljudstvo zahteva. Objednem pa ima ljudstvo pravico postavo, ki ljudstvu ne ugaja, zareči potom posebnega glasovanja.

Važen je tudi način volitve kandidatov. Dosedaj se je volilo strankarske može, ljudi, katere je postavila stranka. To se preneha. Volili se bodojo neodvisni možje. Vsak volivec bo lahko zapisal na volivni listek ime, katerokoli bo hotel. Volivci, ki ne pripadajo nobeni stranki, imajo ravno toliko upljiva kot oni, ki spadajo k stranki, kar dosedaj ni bilo.

Primarne volitve po novem čarterju odpadejo. Vsak, kdor hoče kandidirati za kak urad mora priti s prošnjo na volivni listek. Tudi to je bilo dosedaj drugačje. Dosedaj so smeje pri primarnih volitvah le one stranke postaviti kandidata, ki so pri zadnjih volitvah dobili gotovo število oddotkov glasov. Volivci, ki je pripadal k stranki, ki pri drugih volitvah še ni imela dovolj glasov, je torej tu zgubil pravico glasovati.

Na volivnih listkih pod novim čarterjem ne bo nobenega strankarskega znamenja. Mož velja, ne stranka. Volivci si čo poiskal moža, ne stranko. Raditev bo pa izvoljeni lahko neodvisen, kar se tiče politike in stranke, in odvisen bo samo d volivcev, ki bodojo pazili na njegova dejanja.

Da se izrazimo v kratkih besedah: Novi čarter podeli kandidatu neodvisnost od političnih strankarskih bosov, na trugi strani pa podeli ljudstvu močno orožje v roke, da postane vsak kandidat odvisen d ljudske volje. In to je dobro, katere republikanci nečo priznati, ker se ne ujemajo njih političnimi načrti.

Življenje nekdaj in sedaj.

Podnebje v različnih delih sveta precej upljava na telesni in duševni razvoj posameznega človeka. V mrzlem podnebju je narava bolj sramna, in človek ima več napora in trpljenja, da se preživi kot topnih krajih. V mrzlih krajih mora imeti boljšo obleko, stanovanje, hrano, do kar pa težko vedno pride.

Znano je, da delo jako plemenito upljava na človeka, dečim lenoba pospešuje človeški prepad in ubija v človeku vsako bolj plemenito misel. V mnogih krajih gorskega podnebja, kjer se človek ne briga dosti za obleko, kjer je urane v oblici, je postal človek duševno in telesno pravilen in len. In v teh krajih se je porodilo tudi prvo suženstvo. V mnogih krajih, kjer vlada večinoma miraz, kjer se mora človek trdo truditi za življenje, so postali ljudje trdoglavni in skoro nesposobni za višjo izobrazbo in napredok. V zmerinem podnebju pa se je človek pospel do najvišje stopnje napredka v vsakem oziru. Najbolj kulturne države so nekdaj in danes razvile v zmerinem podnebju.

Poleg podnebja upljava na človeka tudi rastlinstvo in živalstvo. Rastlinje v živalstvu je bilo že od nekdaj velike važnosti za človeški napredok in za človeško bogastvo. Prvotni stanovalci Avstralije ne bi ostali na takozvani stopnji kulture, če bi jim priroda poklonila kako kulturno rastlino in kake vrste žival, katero bi lahko porabil pri svojem delu. Ravn tako ne bi prvotni prebivalci Amerike ostali samo ribarji in lovci, če bi imeli na razpelago kako žival, katero bi udomačili.

Okolica, podnebje, rastlinstvo in živalstvo, je dalo povod človeškemu razvoju in ustvarilo začetek. Nepriznani naravnini odnosajo so vzrok, da je Avstralec ostal stoletja

tam, kjer je bil prvotno. Na nekaj višji stopnji pa ljudi si je nakopičilo prav izbrizbe so ribarski lvi, zmožljivo si načine, katero bi laglje kako stvar ulovili, s tem se pti človeku razvija nekaka samostojnost pri delu. Sebi gradijo stanovanja, izdelujejo orožje, katero rabijo za svoj poklic. Ti ljudje že živijo skupaj, ne posamezno, in skupno bivanje je podlaga urejene vlade.

Na nekako nižji stopnji kulture so takozvani nomadi ali pastirski narodi, ki hodijo od kraja do kraja s svojimi čredami. Ribarji in lovci so divje narave, ker morajo mnogo skusiti v vsakdanjem boju z zverinami pa tudi z ljudmi, nasproti njim so se pa nomadi privadili bolj rednemu življenju, kjer so si udobjali razne živali, katere ređajo in se tako preživljajo. In pri tem so ljudje sami postali bolj mirni. Svojo živino žene na pašo, in pri tem nima skor nobenega napora v življenju. Njegov obstanek je precej siguren, ne boji se sosedov, in z njimi v miru živi. Tako postajo pri nomadnih ali pastirskih narodih cele zadruge, kar vendar že pomeni urejeno življenje.

Pa vendar tako življenje ne pridelje daleč. Ljudje se ne prestano selijo, ne misljijo drugi kot to, kar baš mora biti. Ni stalnega življenja, ki človeka pridelje dve večje kulture. Šele s kmetijstvom pride kultura med ljudi.

Kmet ali poljedelec se nahaja na najvišji stopnji predka. Poljedelec je prvezan na svojo zemljo, katero obdeluje, in on si naredi stanovanje, kjer misli stalno ostati. Njegovo delo mora biti pravilno in imeti mora red. Hraniti in gojiti mora domačo živilo, ki mu pomaga pri gospodarstvu, in misli mora na razna sredstva, kako svoje stanje in gospodarstvo zboljšati, da mu bolj nese. Pri svojem poljedelskem delu pa mu se vedno preostaja dovolj časa, da misli na kaj druzega, in tako postaja življenje raznolično in potrebe so večje. Poljedelci potrebujejo to in ono stvar, obrt se prične razvijati, hranjanje trgovine in zopet imamo napredek.

Poleg vsega tega pa lahko vidimo, da ni poljedelstvo v vseh krajih privedlo ljudi do večjega napredka, posebno do duševnega ne. Pri poljedelstvu je človek samo tam prišel do večjega napredka, kjer mu je bila zemlja zaščrena z visokimi gorami, kjer je pridobil bogate rudnine, in kjer so mu zemljo okrožale lepe reke, ki so pospeševala trgovino. Kjer je človek našel vse te pogoje, tam se je tudi v resnici širil na svet...

Zjutraj, so budili iz spanja bele in rdeče rože skrjančki. Pobožno so dvignile bele rože svoje glavice k solncu, medtem, ko so rdeče rože razprostirele hrepeneče melodije. Teda so povisile bele rože, kakor k molitvi svoje glave, rdeče rože pa so odprle svoje čase, kakor bi hotele vrskati v vso dušo petje slavčeve. Topel je bil vzduh v poln hrepnenja in večerni vetrji, mimoheče pa je nosil seboj dalje, v daljnini svet...

Eina bolj starih kulturnih držav je Kitajska. Od severa je začetena od visokih gor, a velike in plovne reke se nahajajo po vsej obširni Kitajski. Zemlja je tako bogata rastlinstva, da je človek lahko brez vse velike muke zadostil vsem svojim potrebam. In v resnici se je na Kitajskem že v najbolj starih časih razvila precej visoka kultura.

Drugi kraj, kjer je človek kmalu začel napredovati, je prednja Indija. Ta zemlja je tako plodovita in bogata. To prirodno bogastvo je povzročilo na eni strani, da so postali ljudje samo lenuti, delomrnični in sirote, a na drugi strani so se pa dvignili bogatini, ki žive na račun siromakov in prezirajo ljudstvo. To neena ka razdeljenje imeti je skorodni vzrok, da se Indijci niso dvignili na višjo stopnjo kulture, in da so končno postali sužnji — Angležev.

V Afriki je najbolj ugodna zemlja za napredek Egipt, ki ima blago podnebje in po deli se pretaka reka Nil, ki dela zemljo rodovitno s svojimi poplavami. Dateljni so glavna hrana, in naraste jih toliko, da se človeku ni treba dati brigati za hrano. Zemlja rodi dvakrat v letu polnočevalno. Toplo podnebje ne sili človeka, da si žida močna mesta in trdne hiše. Lahko se

zivljenje bogata in mnogo višji stopnji so ljudi si je nakopičilo prav izbrizbe so ribarski lvi, zmožljivo si načine, katero bi laglje kako stvar ulovili, s tem se pti človeku razvija nekaka samostojnost pri delu. Sebi gradijo stanovanja, izdelujejo orožje, katero rabijo za svoj poklic. Ti ljudje že živijo skupaj, ne posamezno, in skupno bivanje je podlaga urejene vlade.

V Ameriki je mnoga krajev, ki so pripravljeni za poljedelstvo, le zapuščeni so še. Pred stoletji pa tudi tukaj niso napredovali. Indijanci so bili lovci in ribarji, in ko so prišli sem prvi naseljeni, so imeli Indijanci tako malo kulture in skor nobenih bivališč.

V Ameriki je velik, bujnokrasni vrt. In bele in rdeče rože cveto in duhne polne hrepnenja in bolesti.

Na mizi, v majhnji sobici stoji visoka, ozka vaza. V nji vnejo rdeče rože. Dvoje temnih, krasnih, zarečih očij strni v cvetove in srča, nedopovedljiva bol se lesketa v njih.

"Slavec poje še vedno... in rože duhne... Zakaj moram biti jaz tako nesrečna? Zakaj?"

Trudno pada cvet za cvetom od rdečih rož. Obupen "zakaj?" je bil zadnji, ki so ga še slišale bele rože...

Z belimi rožami so okrasili krsto deteta. Sedaj jo spuščajo počasi v črno zemljo. Bleda žena steguje roke, kakor da jo hoče zadržati, objeti jo, kar se pravkar pogreza v zemljo, v črni grob. Trpeč krik se izvije iz prsi.

"Zakaj?"

Nato so boneče padale grude prsti na majhno krsto.

In ta "zakaj?" je bil zadnji, ki so ga slišale bele rože...

Z belimi rožami so okrasili krsto deteta. Sedaj jo spuščajo počasi v črno zemljo. Bleda žena steguje roke, kakor da jo hoče zadržati, objeti jo, kar se pravkar pogreza v zemljo, v črni grob. Trpeč krik se izvije iz prsi.

"Zakaj?"

Nato so boneče padale grude prsti na majhno krsto.

In ta "zakaj?" je bil zadnji, ki so ga slišale bele rože...

Z belimi rožami so okrasili krsto deteta. Sedaj jo spuščajo počasi v črno zemljo. Bleda žena steguje roke, kakor da jo hoče zadržati, objeti jo, kar se pravkar pogreza v zemljo, v črni grob. Trpeč krik se izvije iz prsi.

"Zakaj?"

Nato so boneče padale grude prsti na majhno krsto.

In ta "zakaj?" je bil zadnji, ki so ga slišale bele rože...

Z belimi rožami so okrasili krsto deteta. Sedaj jo spuščajo počasi v črno zemljo. Bleda žena steguje roke, kakor da jo hoče zadržati, objeti jo, kar se pravkar pogreza v zemljo, v črni grob. Trpeč krik se izvije iz prsi.

"Zakaj?"

Nato so boneče padale grude prsti na majhno krsto.

In ta "zakaj?" je bil zadnji, ki so ga slišale bele rože...

Z belimi rožami so okrasili krsto deteta. Sedaj jo spuščajo počasi v črno zemljo. Bleda žena steguje roke, kakor da jo hoče zadržati, objeti jo, kar se pravkar pogreza v zemljo, v črni grob. Trpeč krik se izvije iz prsi.

"Zakaj?"

Nato so boneče padale grude prsti na majhno krsto.

In ta "zakaj?" je bil zadnji, ki so ga slišale bele rože...

Z belimi rožami so okrasili krsto deteta. Sedaj jo spuščajo počasi v črno zemljo. Bleda žena steguje roke, kakor da jo hoče zadržati, objeti jo, kar se pravkar pogreza v zemljo, v črni grob. Trpeč krik se izvije iz prsi.

"Zakaj?"

Nato

Slovenska Dobrodolna Zveza

Ustanovljena 13.
novembra 1910.

Glavni sedež:
Cleveland, O.

kim uspehom se tudi lahko rabi v slučaju nosnega katastrof, po britju-uteši razdraženje. Cena 25 centov steklenico v vseh lekarnah. Zahtevajte Severovega in ne zemite drugega. W. F. Severa Co. Cedar Rapids, Iowa.

DR. HOLLANDER,
zobozdravnik.

1355 E. 55th st. vogal St. Clair. Vhod nasproti Lake Shore banke. Nad lekarno, kakor dr. Schott. Fri-41-65

POZOR! POZOR!

Rojaki, večkrat se sliši, da se je eden ali drugi ponesrečil, mu je pogorela hiša ali drugo blago, pa ni bil zavarovan, da družba neče nič plačati, in večkrat se sliši govoriti, da je to ameriški humbug. Toda to ni res, ker družba dobro vedno lahko sodniški primorate do plačila, ako je zavarovalna polica pravilno narejena. Če pa ne, je krivda zastopnika, ker na vsaki polici so pravila. Če je vse pravilno narejeno, ste gotovi, da dobite odškodnino, ako vas doleti nesreča. Zavarujte se pri Joseph Zaje, 1378 E. 49th Street. Tel. Central 6494 R.

HISE NAPRODAJ.

1 hiša na E. 34 St. 5 sob \$1900.

1 hiša na E. 41 St. za 3 družine \$2100.

1 hiša na E. 43 St. ena 8 sob, druga 3 sobe za \$2800.

1 hiša na 47 St. za 3 družine \$3100.

1 hiša na E. 49 St. za 2 družine \$2500.

1 hiša na E. 49 St. 15 sob, lot 50x126 \$5000.

1 hiša na E. 51 St. 11 sob za \$3200.

1 hiša na E. 52 St. 12 sob \$3200.

1 hiša na E. 52 St. 12 sob \$2300.

1 hiša na E. 60 St. 18 sob, in hlev \$5000.

1 hiša na E. 66 St. 5 sob \$2000.

1 hiša na E. 67 St. 12 sob, kopališča \$3800.

1 hiša na Northwood Rd. 12 sob, kopališča \$4500.

1 hiša na Edna Rd. 8 sob, kopališča \$2700.

1 hiša za 10 družin na vogalu.

Rent na mesec \$125.00, cena 9500.

3 hiše na vogalu blizu slov cerkve, lot 120x125 za 8 družin, \$16.000.

2 hiše na Addison Rd. lot 40x150 za 4 družine, kopališče električne luči, cena \$6000.

Imam še veliko drugih hiš na prodaj v slovenski naselbini.

Več se pozive pri.

JAKOB TISOVEC,

1156 E. 60th St.

DELO! DELO! DELO!

Rabim 40 dobre šumske može, da sekajo smreke (spruce). Plačam po \$1.75 do \$2.00 na dan, hrana in stanovanje prosto, sploh vse prosto, tako da lahko zaslužite od \$40 do \$50 čistega. Rezali se bodo samo krči (logs). Obrazite se na Hubert Mihic, Limestone, N. Y.

(50)

Predajalna se da v najem z vso opravo za manufakturno trgovino ali za drugo obrt. Na vogalu Addison Rd. in St. Clair ave. Parna kurjava. Vprašajte na 6504 St. Clair ave. A. Goodman, I. nadst. (49)

Odda se ena ali dve sobi za enega ali dva fanta na lepen prostoru. Vprašajte na 1171 E. 58th St. (49)

Tako dobijo delo dobre prodajalke v veliki trgovini. Pišete nan Box 100, Clevelandska Amerika, 6119 St. Clair ave.

Vprašajte na 6504 St. Clair ave. A. Goodman, I. nadst. (49)

29 ženskih krasot. Resnične umetniške fotografije najlepših žen v raznih pozah vam predstavljamo v zaprti kuverti za samo 42 centov. B. Auturi, 200 E. 23rd St. New York N. Y. (52)

HISE NAPRODAJ.

Metta ave. 7 sob, 1 družina, cena \$1600. Carry ave. 4 sobe, 1 družina, cena \$200. E. 63rd St. 6 sob, 2 družine, cena \$2500. Prosser ave. 5 sob, ena družina, cena \$2500. Carry av. 8. sob, 2 družine, cena \$2400. Lake Ct. 2 hiši, dve družini, cena \$1600. E. 62 St. 9. sob, 2 družini, cena \$3000. E. 70 St. 7 sob, 2 družini, cena \$2500. Norwood Rd. 2. hiši, 2 družini, cena \$4000. E. 63 St. lepo urejena hiša za 3 družine, zidana, cena \$5200. Nov zidan blok za 6 družin, cena \$12.500. E. 45 St. 8 sob, 2 družini, cena \$2500. Prosser ave. 2 hiši za dve družini, cena \$3350. Moderna hiša za 2 družini, vsaka 6 sob, kopališče, furnace, cena \$4500. In še več drugih. Vprašajte pri John Zulich, 1197 E. 61 St. (57)

Austro-Americana

S. S. CO.

Direktna vožnja med

New Yorkom in

Austri-Ogrsko

Fina podvorbja, električna

luč, izvrstna kuhinja, prosto

vino, kabine tretjega razreda

na ladji Kaiser Franz

Joseph I. in Martha Wa-

shington. Govorijo se vse

avstrijski jeziki. Parniki od

plujojo iz N. Y. ob 3 pop.

ARGENTINA

May 28th

OCEANIA

June 7th

MARTHA WASHINGTON

June 14th

Phelps Bros. & Co.

2 Washington St. New York, N. Y.

ali pa na priznane agente

v Z. D. in Canada

MLEKO.

Sveže mleko se dobira vsak

dan pri Jos. Nose, 1226 E.

55th St. (54)

Pri nas plačate lahko vse

račune za plin. Prihranite si

pot in odstotki.

Elektrika vam prinese
dobro zdravje.

Ali ste dobrega zdravja?

Ali so vaša jetra delavnica?

Ali je vaš sistem v pravem

redu?

Ali imate dober apetit?

Ali je vaša kriča in živci

normalni?

Ali dobro spite?

Ali ne kašljate, imate

razne bolečine in bolesti?

Ne. — Toda vi želite dobrega

zdravja, ker zdravje je naj-

večje bogastvo na svetu.

Elektrika, kakor se rabi v

moderno urejenih prostorih,

povrne zdravje, kakor je povr-

nila tisočerim ljudem v zadnjih

dvajsetih letih. Mogoče je

izmed njih kaj vaših prijateljev

ali sosedov? Njih imena, naslovi

in pisma zahvale za povr-

jeno zdravje so na razpolago

v našem uradu in dobrodošli

ste, če jih pridejte brati. Ponosni smo, kar smo naredili za te

uboge bolnike in zadovoljni

sмо, ker smo dosegli uspeh.

Gotovo, da rabimo mi zdra-

via, rabimo serume, anti-tok-

sine in vse najbolj učene meto-

de te dežele in Evropo, pač pa

mi ne izdelujemo navadnih

zdravil, da bi jih napolnjevali

s strupom, ki pologama krade

zdravje, da človek hira. Mi ne

zatremo krasnega naravnega

dela, pač pa pomagamo naravi

v najbolj modernem potom, da

dobimo svoje prvotno zdravje

in živnost.

Naše zdravljenje zoper po-

pravi vaš sistem, in v krafkem

času postanejo vaša lica rude-

ča, spite dobro, vaš apetit je

boljši, na teži pridobite, vaše

bolečine in kašelj z gine, in za-

čnete se veseliti novega zdravja,

zako majhnim denarjem v

primeru s časom in izdatkom.

Zdravljenje, kakor se vrši v

naših uradih, ki so največji in

najbolj moderno oprenjeni v

teh deželi, je prineslo zdravje

stoterim bolnikom, o katerih

so se zdravniki izjavili, da morajo biti operirani, ali pa da

bodejo umrli, in sicer v zelo

kratkem času.

Slučaj revmatizma, bolezni v

pljučah, tetrah in nervoznost so

se pri nas ozdravili populoma.

Najboljša zdravljenja se do-

godijo med bolniki, ki trpijo v

grlu, ledjih ali pljučah, in sicer

pridejo k nam taki bolniki,

ki so zgubili že vse upanje, pa

so vendar ozdravili, sedaj de-

lajo in se boljše počutijo kot

kaj prej. In ti slučaji so naši

najboljši dokazi.

Pridite v naš urad, ne da bi

se ozirali, kaj je vaša bolezen.

Mi vas populoma preiščemo s

pomočjo najbolj modernih sred-

stev in X žarkov ter z drugimi

aparati, in vam povemo, kako

si pridobite zdravje z majhnim

OB REKI RIO DE LA PLATA

POTOPISNI ROMAN.

SPIRAL KAROL MAY

Za "Clevelandko Ameriko" pripredil L. J. P.

"Tudi orožje izročimo —"

"Na vsak način."

"Vse drugo pa, kakor tudi naš denar, obdržimo."

"In kaj se?" vpraša zaničljivo.

"Tudi komje. Potrebujemo jih na potovanju."

"Konje? Saj imate samo enega."

"Torej ne veste, da imamo svoje konje na parniku? Radi njih se moramo vrniti. Le enega smo vzeli s seboj radi matere tega Indijanca, ki se bolna."

"Ah, tako! Dobro, po konje gremo mi. Kaj se?"

"Zvezali nas boste. Vzamete nas v sredo, da ne moremo pobegniti."

"Ali ste sedaj gotovi?"

"Da. V pol ure pričakujem odgovora, nič manj, nič več. Potem začnemo streljati. Zastesi štom dal takoj vse izhode."

Jerbaterom pomignem. On, kmilar in kapitan se postavijo pri vhod. Gomara počaka, dokler se to ne zgoditi, pogleda resno v tla, potem pa me z roko prime za rame in reče:

"Senor, bolje bi bilo, če bi kar majorju vse povedali, in bi takoj zvedeli od njega pojoč."

"Na kak način pa?"

"Pojdite k njemu."

"Hvala. Toliko vendar ne boste od mene zahtevali?"

"Vi prihajate kot poslanec in ste torej nedotakljivi."

"Že vem. Dvakrat so že besedili prelomili."

"Dobro, torej pride major k vam."

"Brez skrbi. Pri nas naj se nične ne boji izdaje."

"Dajte mi častno besedo, da bo major kot poslanec sprejet in da se lahko vrne, kadar hoče."

"Sprejeto."

"Gospod polkovnik tudi?"

"Tudi," odvrne vprašani.

"Torej mu povem."

"Lepo," pristavim jaz. "Toda razven majorja naj ne pride nične drugi. In da majorju lahko vse poveste, kar ste takoj videli in slišali, vam dam eno uro časa. Nične ne sme priti med tem časom sem, ker boste doma vsakega streljali. Če se pa napad vseeno zvrši, tedaj ustrelimo rančera in njegovo družino."

"Torej smo gotovi?"

Gomara prekriza roke preko prs, me čudno pogleda in reče:

"Senor ne morem drugače, v resnici ne morem. Vi smo živila, da niste znali. To sem vam moral povedati, predno odidem. Lagali so čez vas. Vi se piču, ne morete živodovati — v resnici ne."

In trpo se zasmije, se obrne in odkraka. Jaz gledam na njim, dokler ni zginil v tem, nakar reče brat proti mestu:

"Že večkrat vas nisem razumel, potem sem pa vedno spoznal, da ste pravo ukrenili. Sedaj pa mi je nemogoče razmeti, zakaj tako delate. Zakaj ste trpeli surovosti tega moža?"

"Da ga preslepim, kar se mi je deloma tudi posrečilo. On mora misliti, da sem jaz precej trapast. On mora misliti, da nimamo mi niti potrebe pameti niti poguma, da pobegnemo od tega kraja. Sicer pa sedaj nimam časa za nadaljnje razlage, ker moram v koralo."

"Kaj hočete tam?"

"Pozneje povem. Sicer pa pazite, da ostane red kakor ja sedaj. Pred eno uro ne pustite nikogar blizu."

"In če vseeno kdo pride?"

"Tedaj streljajte, kakor sem vam povedal."

Kmalu sem v koralu. Mesec še ni prisjal, vendar sem lahko dovolj videl. Pri vhodu stojim in za menoj je ranč. Na desno in levo se vlečete dve strani korala, obe iz mod-

vam deset minut časa, da se premislite. Ko mine ta čas, te dejaj nimam z vami ničesar več opraviti."

"Dobro. Pojdimo v hišo."

"Zakaj pa tja?"

"Zvezeli boste, da znamo s poslancem lepo postopati."

"Lepo. Cel dan nisem družega pil kot vodo. Mogoče je kaj boljše kapljice na ranči."

Krmilar odveže ženo. Mora je z menoj in majorjem v sobo. Žena nanosi na mizo jedi in pijače, in ko se major vsede, da začne jesti, mu rečem:

"Torej dober apetit, jaz grem. Deset minut nam daste časa?"

"Da, sedaj naprej."

"Posvetovali se boste v šupi."

"Zakaj pa ne pri ognju?"

"Ker nečemo, da bi videli, kdo vam je nasproten."

"Toda pa vendar ne boste kovali kake izdaje napram meni?"

"Nam niti v glavo ne pada."

"Ali grem lahko kadar hočem?"

"Kadar hočete."

In podam se k tovaršem. Ne da bi jim kaj povedal, so vedeli, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezali. Tam me pričakujejo s puškami."

"Proč!" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Proč!" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."

"Kaj je?" vpraša polkovnik

"Da," odvrnem. "Hitro, toda tiho. Poprej pa še zaprimo vhod, da major ne bo vedel, da je sedaj prišel pravi trenutek medtem, ko sem bil jaz v sobi, so se oni že splazili do vhoda korake, kjer so tudi konja odvezli. Tam me pričakujejo s puškami."